

Nr. 11.

7.
júni.

Lög

um

heimild til að stofna hlutafjelagsbanka á Íslandi.

Vjer Christian hinn Níundi, af guðs náð Danmerkur konungur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

Ráðaneytinu fyrir Ísland heimilast að veita hlutafjelagi, sem þeir hæstarjettar-málafærslumaður Ludvig Arntzen, R. af D., og stórkaupmaður Alexander Warburg, báðir í Kaupmannahöfn, standa fyrir, leyfi til að stofna hlutafjelagsbanka á Íslandi, er nefnist „Íslands banki“, og hafi einkarjett um 30 ára tímabil til að gefa út seðla, er greiðist handhafa með mótuðu gulli, þegar krafizt er. Skal það vera tilgangur Íslandsbanka, að efla og greiða fyrir framförum Íslands í verzlun, búnaði, fiskiveiðum og iðnaði, og yfir höfuð bæta úr peningahögum landsins, svo sem lög 18. sept. 1885 hafa að augnamiði.

Nánari skilyrði fyrir einkarjetti þessum eru þau, sem hjer segir:

1. gr.

Íslendingar, hvort sem eru einstakir menn, sjóðir eða stofnanir, skulu látnir sitja fyrir í 6 mánuði frá því að lög þessi öðlast gildi, að skrifa sig fyrir hlutum í bankanum, annaðhvort með því, að borga hlutaupphæðina í peningum með ákvæðis-verði, eða með því, að gefa út skuldabrief fyrir hinni sömu upphæð með 1. veðrjetti í fasteignum á Íslandi, er þó nemi ekki meiru en 20% af virðingarverði fasteignanna. Af skuldabriefum þessum greiðast 4% í ársvexti, og skal greiðsla á þeim vöxtum tryggt bankanum af landssjóði. Skuldabriefin mega að eins nema heilum hundruðum. Útgefendur þeirra og seinni eigendur fasteigna þeirra, sem ræða er um, mega, eptir vild, hve nær sem þeir vilja borga lánið með peningum með sex mánaða uppsögn í 11. júní og 11. desember gjalddaga. Landssjóður hefur heimild til að gerast hluthafi í bankanum fyrir allt að $\frac{2}{5}$ hlutafjárins.

2. gr.

Hlutafrje bankans skal eigi nema minna en 2 miljónum króna, og eigi vera meira en 3 miljónir króna. Stofnendur bankans skulu skyldir að útvega með ákvæðis-verði þá hlutaupphæð, er Íslendingar hafa ekki skrifað sig fyrir samkvæmt 1. grein.

3. gr.

Bankanum skal heimilt að gefa út bankaskuldabrief, er nemi jafnmikilli upphæð og veðskuldabrief þau, er hann fær gegn hlutabriefum samkv. 1. gr., og skulu þá veðskuldabriefin vera trygging bankaskuldabriefanna. Nú eru veðskuldabrief þau, sem 1. gr. ræðir um, innleyst, og skal þá jafnmikil upphæð af þessum bankaskulda-briefum einnig leyst inn, að undangengnu hlutkesti, með peningum eptir ákvæðisverði.

Lov

om

Nr. 11.

7de
Juni.

Koncession paa Oprettelsen af en Aktiebank i Island.

Vi Christian den Niende, af Guds Naade Konge til Danmark,
de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken,
Lauenborg og Oldenburg,

Gøre vitterligt: Altinget har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

Ministeriet for Island bemyndiges til at meddele et ved d'Hrr. Højesteretssagfører Ludvig Arntzen, R. af D., og Grosserer Alexander Warburg, begge af København, repræsenteret Konsortium Tilladelse til at oprette en Aktiebank i Island under Navnet „Islands Bank“, der for et Tidsrum af 30 Aar har Eneret til at udstede Sedler, betalbare paa Anfordring til Ihændehaveren med Guldmønt. Islands Banks Opgave skal være at lette og befordre Islands Udvikling i Henseende til Handel, Landbrug, Fiskeri og Industri, samt overhovedet at forbedre Landets Pengevæsen paa den ved Loven af 18de September 1885 tilsigtede Maade.

De nærmere Betingelser for denne Eneret ere følgende:

§ 1.

Der gives Indbyggerne paa Island, være sig private, offentlige Kasser eller Stiftelser, for et Tidsrum af 6 Maaneder efter denne Lovs Ikrafttræden, fortrinsvis Ret til at tegne sig for Aktier i Banken, enten ved kontant al pari at indbetale Aktiernes Paalydende, eller for samme at give Forskrivninger med 1ste Prioritets Panteret i Grundejendomme paa Island, inden for 20 pCt. af disses Taksationsværdi, svarende en Rente af 4 pCt. pro anno, hvilken Rente garanteres af Landskassen. Forskrivningerne maa kun lyde paa fulde Hundreder. Det staar til enhver Tid Obligationsudstederne og efterfølgende Ejere af den paagældende Ejendom frit at indfri Laanet mod kontant eller Opsigelse med 6 Maaneders Varsel til 11te Juni eller 11te December Termin. Landskassen har Ret til at blive Aktiehaver i Banken for indtil $\frac{2}{5}$ af Aktiekapitalen.

§ 2.

Bankens Aktiekapital skal mindst være 2 Millioner Kroner og ikke over 3 Millioner Kroner. Koncessionshaverne ere forpligtede til al pari at skaffe tegnet den Del af Aktiekapitalen, som Indbyggerne paa Island ikke have tegnet sig for i Henhold til § 1.

§ 3.

Det skal være Banken tilladt paa Basis af de ved Aktietegningen ifølge § 1 modtagne Prioritetsobligationer at udstede Bankobligationer til samme Beløb, hvorfor de nævnte Prioritetsobligationer tjene som Sikkerhed. Ved eventuelle Indfrielse af de i § 1 omtalte Forskrivninger skal et tilsvarende Beløb af de heromhandlede Bankobligationer efter forudgaaende Lodtrækning indfries mod kontant Betaling af deres paalydende Beløb.

Nr. 11.

7.
júni.

4. gr.

Íslands banka skal heimilt, eptir því sem viðskiptaþörfin krefur, að gefa út seðla, er nemi allt að $2\frac{1}{2}$ miljón króna, og greiðist handhafa með gullmynt, þegar krafizt er, gegn því að bankinn

- 1) hafi í vörslum sínum málmforða, er ekki nemi minna verði en helming af þeirri seðlaupphæð, sem í hvert skipti er úti;
- 2) hafi vissa og auðselda eign til tryggingar þeim hluta seðlafúlgunnar, sem ekki er tryggður með málmforðanum, svo og öðrum kröfum, er á bankanum hvíla, er nemi jafnmiklu verði.

5. gr.

Til málmforða má teljast:

- a) lögleg gjaldgeng mynt eptir því verði, sem myntin til segir;
- b) ómyntað gull og erlend gullmynt, sem nemi 2480 kr. fyrir hvert kilogram af skíru gulli;
- c) kröfur, sem greiddar verða þegar heimtað er, hjá Þjóðbankanum í Kaupmannahöfn, Noregs banka og Englands banka (eða Skotlands), gegn því, að kröfur þær, er nefndir bankar hafa með sama skilorði gegn Íslands banka, sjeu dregnar frá verði málmforðans;
- d) seðlar gefnir út af:
Þjóðbankanum í Kaupmannahöfn,
Noregsbanka,
Ríkisbanka Svía,
Englandsbanka,
Skotlandsbanka,
Frakklandsbanka,
og hinum þýzka ríkisbanka.

Þeir hlutar málmforðans, sem taldir eru undir töluþið c. og d., mega ekki fara fram úr $\frac{1}{4}$ alls málmforðans.

6. gr.

Sá hluti málmforðans, sem er fyrir hendi í bankanum í löglegri, gjaldgengri mynt, skal jafnan nema minnst $\frac{1}{4}$ af seðlaupphæð þeirri, sem úti er, og skal helmingur þess vera gullmynt Norðurlanda. Þessi hluti málmforðans skal jafnan vera á Íslandi. Þó má til þess hluta málmforðans telja það gull, sem sannað er um, að er á leiðinni frá útlöndum til Íslands, en sem þó má eigi meiru néma en 200 þús. krónur í einu. Óslegið gull, sem Íslands banki kynni að hafa afhent til myntunar hinna konunglegu peningasmíðju í Kaupmannahöfn, má telja til myntforða bankans.

7. gr.

Til þeirrar eignar, sem tryggja skal seðlaupphæð þá, er málmforðinn nægir ekki til, svo og aðrar kröfur, er hvíla á bankanum, teljast einkum:

Skuldabryf gefin út fyrir lánum gegn handveði.

Víxlar, hvort heldur þeir skulu greiðast innanlands eða erlendis.

Kröfur á hendur útlöndum viðskiptamönnum, er gjaldast skulu þegar er heimtað er.

Opinber verðbrjef eptir gangverði og bankaskuldabryf þau, sem fyrir hendi eru samkvæmt 3. grein.

8. gr.

Íslands banki skal, á meðan lög þessi eru í gildi, vera eina stofnunin á Íslandi, er rjett hafi til að gefa út gjaldmiðil, er komið geti í stað mótaðra peninga, og er

§ 4.

Nr. 11.
7de
Juni.

Islands Bank skal være bemyndiget til at udstede Sedler i Forhold til Forretningens Krav, indtil et Beløb af $2\frac{1}{2}$ Million Kroner, betalbare paa Anfordring til Ihændehaverne med Guldmønt, imod at Banken

- 1) i sin Besiddelse har et Metalfond for mindst den halve Værdi af det til enhver Tid i Omløb værende Seddelbeløb;
- 2) til Sikkerhed for den Del af Seddelmassen, som ikke dækkes af Metalfondet saa vel som for andre Banken paahvilende Forpligtelser har i sit Eje let realisable sikre Aktiver af samme Størrelse.

§ 5.

Metalfondet maa bestaa af:

- a. lovlig gangbar Mønt efter sammes paalydende Værdi.
- b. Guld i Barrer og fremmede Guldmønter til Værdi 2,480 Kr. pr. Kilogram fint Guld.
- c. Tilgodehavender betalbare paa Anfordring hos Nationalbanken i Kjøbenhavn, Norges Bank og Bank of England (eller Scotland), imod at den Banken paa samme Vilkaar paahvilende Gæld til de nævnte Banker fradrages Metalfondets Værdi.
- d. Sedler udgivne af
Nationalbanken i Kjøbenhavn,
Norges Bank,
Sverigs Riksbank,
Bank of England,
Bank of Scotland,
Banque de France og
Deutsche Reichsbank.

De under c og d nævnte Dele af Metalfondet maa ikke overstige $\frac{1}{4}$ af hele Metalfondet.

§ 6.

Den Del af Metalfondet, der er til Stede i lovlig gangbar Mønt, maa altid mindst udgøre $\frac{1}{4}$ af den omløbende Seddelmasse, og deraf skal igen Halvdelen være nordisk Guldmønt. Denne Del af Metalfondet skal altid være beroende paa Island, dog skal det være tilladt at medregne som værende til Stede i denne Del af Metalfondet det Guld, der kan legitimeres som værende under Vejs til Island indtil 200,000 Kr. ad Gangen. Guldbarrer, som Islands Bank maatte have overleveret den kongelige Mønt i København til Udmøntning, kunne henregnes til Bankens Møntbeholdning.

§ 7.

Til Aktiver, som kunne tjene til Sikkerhed for de ikke ved Metalfondet dækkede Seddelbeløb og for andre Banken paahvilende Forpligtelser, ere navnlig at henregne:

Forskrivninger paa Laan mod haandfaaet Pant,
Veksler paa Ind- og Udlandet,
Paa Anfordring betalbare Tilgodehavender hos fremmede Korrespondenter,
Offentlige Papirer efter Børskurs og i Behold værende Bankobligationer ifølge § 3.

§ 8.

Islands Bank skal, saa længe nærværende Lov er i Kraft, være det eneste i Island berettigede Institut til repræsentative Betalingsmidlers Udgivelse, og bestemmes

Nr. 11. það ákveðið til tryggingar Íslands banka og handhöfum seðla hans, að ekki skuli, svo lengi sem lög þessi eru í gildi, gefa út eða leyfa að gefa út nokkurn slíkan gjaldmiðil. Seðlar þeir, sem útgefnir eru af stjórninni fyrir hönd landssjóðs, skulu þó vera í fullu gildi, en ekki má auka þá fram yfir það, sem nú er; þeir og seðlar Íslands banka skulu vera hinir einu seðlar, er gilt geti manna á milli og sem tekið skuli við í opinbera sjóði sem reiðu gull væri.

9. gr.

Vegna rjettar þess, er bankinn nýtur til seðlaútgáfu, skal hann háður eptirliti landsstjórnarinnar samkvæmt nánari ákvörðunum í reglugjörð bankans, sem staðfest skal af ráðaneytinu fyrir Ísland. Ráðaneytið samþykkir lögum seðlanna og krónutölu hvers þeirra.

10. gr.

Hver sem býr til eptirmynd seðla, sem útgefnir eru af Íslands banka eða falsar þá, skal sæta sömu hegning sem hin almennu hegningarlög 25. júní 1869, 266. gr., ákveða fyrir að búa til eptirmynd af eða falsa danska mynt eða seðla Þjóðbankans. Glæpurinn er drýgður undir eins og búið er að búa til eða falsa seðilinn, þótt ekki sje búið að láta hann úti.

11. gr.

Íslands banki skal skyldur að greiða landssjóði gjald á ári hverju, er sje 10% af árlegum arði bankans, þegar búið er að úthluta hluthöfum 4% af hlutfæje þeirra.

12. gr.

Aldrei má íþyngja Íslands banka með nokkru gjaldi eða skatti, öðrum en þeim, sem nefndur er í 14. grein, meðan hann hefur heimild til seðlaútgáfu samkvæmt lögum þessum.

13. gr.

Mynt sú, sem gjaldgeng er í Danmörk á hverjum tíma sem er, skal vera sú, sem bankinn notar til viðskifta og í bókfærslu sinni.

14. gr.

Jafnvel þótt stimpilgjald verði leitt í lög á Íslandi, má ekkert slíkt gjald leggja á seðla bankans, bækur hans, ávísanir nje skuldbindingar, sem útgefast af honum og í nafni hans, heldur ekki á skuldbindingar, sem veita bankanum handveðsrjett, hlutabrfef bankans eða yfirfærslur á þau, nje á yfirfærslur á bankaskuldaþrfef þau, sem nefnd eru í 3. grein.

15. gr.

Bankinn skal sem handveðshafi hafa rjett til þess, ef ekki er öðruvísi um samið, að selja veðið við opinbert uppboð, þá er hann hefur gjört þeim, er veðið hefur sett, aðvart um það með vottum með 30 daga fyrirvara, eða þá, ef veðsetjandi þekkist ekki eða ef ókunnugt er um heimili hans, eptir að hafa innkallað hlutaðeiganda með 60 daga fyrirvara til þess að leysa út veðið, með opinberri auglýsingu í blöðum þeim, sem ætluð eru til að flytja aðrar lögbirtingar.

16. gr.

Bankinn skal hafa heimili sitt, aðalskrifstofu og varnarþing í Reykjavík og útibú í hinum stærri kaupþúnum Íslands, einkum á Seyðisfirði, Ísafirði og Akureyri.

Nr. 11. Lög 7. júní um heimild til að stofna hlutafjelagsbanka á Íslandi.

det til Betyggelse for Islands Bank og Ihændehaverne af dens Sedler, at der ikke, Nr. 11.
saa længe denne Lov er gældende, skal blive udgivet eller tilstedes at udgive noget 7de
saadant Betalingsmiddel. De af Regeringen paa Landskassens Vegne udgivne Sedler Juni.
beholde dog deres fulde Gyldighed, men Seddelmissionen maa ikke forøges mere end
sket er; de og Islands Banks Sedler skulle være de eneste Sedler, der skulle gælde
mellem Mand og Mand og modtages ved alle offentlige Kasser lige med rede Guld.

§ 9.

Af Hensyn til Bankens Seddeludgivelsesret underkastes Banken Regeringens Kontrol efter nærmere Bestemmelser i Bankens Statutter, der ville være at stadfæste af Ministeriet for Island, som ligeledes approberer den Form, hvori og de Summer, hvorpaa Sedlerne skulle udfærdiges.

§ 10.

For den, som eftergør eller forfalsker de af Islands Bank udstedte Sedler fastsættes samme Straf som i almindelig Straffelov af 25de Juni 1869 § 266 fastsat for Eftergørelse eller Forfalskning af dansk Mønt eller Nationalbankens Sedler. Forbrydelsen er fuldbrydet, naar Sedlen er blevet forfærdiget eller forfalsket, om den end ikke er udgivet.

§ 11.

Til Landskassen betaler Islands Bank en aarlig Afgift, der svarer til 10% af Bankens Aarsoverskud, efter at Aktionærerne have erholdt 4% af deres Aktiver.

§ 12.

Saa længe Islands Bank har Koncession paa Seddeludgivelse overensstemmende med denne Lov, kan den ikke belastes med nogen Afgift ud over den i § 14 nævnte.

§ 13.

Den i Danmark til enhver Tid gældende Mønt skal være den, som Banken bruger i sine Omsætninger, og hvori dens Bøger føres.

§ 14.

Selv om Stempelafgift maatte blive indført i Island, skulle Bankens Sedler, Bøger, Assignmenter samt alle Slags Forskrivninger, som fra den og i dens Navn udfærdiges, Forskrivninger, hvorved noget overleveres Banken som haandfaaet Pant, Bankens Aktier, Transport paa samme, samt Transport paa de i § 3 omtalte Bankobligationer, ikke kunne paabyrdes nogen saadan Afgift.

§ 15.

Banken skal som Haandpanthaver, hvor andet ikke er vedtaget, være beføjet til at iværksætte Pantets Realisation ved offentlig Auktion efter derom vidnefast at have advaret Pantsætteren med 30 Dages Varsel, eller dersom denne ikke kendes, eller hans Bopæl ikke vides, efter med 60 Dages Varsel at have indkaldt vedkommende til at løse Pantet ved en offentlig Bekendtgørelse i de til andre retslige Kundgørelser bestemte Aviser.

§ 16.

Banken skal have Hjemsted, Hovedkontor og Værneting i Reykjavik og Filialer paa de største Handelspladser paa Island, fornemlig i Seydisfjord, Akureyri og Isafjord.

Nr. 11.
7.
júni.

17. gr.

Í fulltrúaráði bankans skulu sitja 7 menn og kys alþingi 3 þeirra, en hluthafar aðra 3. Ráðgjafi Íslands er sjálfkjörinn formaður fulltrúaráðsins, en landshöfðingi varamaður, og gengur hann að öllu leyti í ráðgjafans stað, þegar hann er eigi sjálfur við staddur. Fulltrúaráðið heldur fundi sína í Reykjavík.

Aðalfundur bankans skulu haldnir í Reykjavík. Þó getur bankaráðið ákveðið, að halda skuli aðalfund annarstaðar innanlands, þegar því þykir nauðsyn til bera.

Á aðalfundum ræðum afl atkvæða, þannig, að hver fundarmaður hefur atkvæði í hlutfalli við þá hlutabrygjuþæð, sem hann á eða sýnir umboð fyrir.

Nú þykir ráðgjafanum fyrir Ísland einhver ályktun aðalfundar koma í bága við tilgang bankans eptir inngangsorðum þessara laga, og getur hann þá fellt þá ákvörðun úr gildi.

Alþingi kys á hverju þingi 2 menn til tveggja ára, er mæta skulu á aðalfundi fyrir landssjóðs hönd, og hafa þeir hvor um sig á fundinum jafnt afl atkvæða.

18. gr.

Svo framarlega sem skyldum þeim, sem að framan eru greindar, ekki verður fullnægt af nefndum stofnendum innan 12 mánaða frá því, er lög þessi öðlast gildi, er ráðaneytinu fyrir Ísland heimilt að fela stofnun bankans öðru fjelagi, sem kynni að vera fært um að fullnægja hinum ákveðnu skilyrðum.

Eptir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amaliuborg, 7. júní 1902.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Í nafni konungs

Frederik,

krónprins.

(L. S.)

Alberti.

§ 17.

Nr. 11.
7de
Juni.

Bankens Repræsentantskab skal bestaa af 7 Medlemmer, hvoraf Altinget vælger 3 og Aktionærerne andre 3. Ministeren for Island er selvskreven Formand i Bankraadet, men Landshøvdingen er Ministerens Suppleant og træder i Ministerens Fraværelse i enhver Henseende i dennes Sted. Repræsentantskabet holder sine Møder i Reykjavik.

Bankens Generalforsamlinger skulle holdes i Reykjavik. Dog kan Bankraadet bestemme et andet Mødested indenlands, naar det finder det nødvendigt.

Paa Generalforsamlingerne raader Stemmeferien, saaledes at enhver mødende har Stemme i Forhold til det Aktiebeløb, som han ejer eller fremviser Fuldmagt for.

Finder Ministeren for Island, at en af Generalforsamlingen truffen Beslutning strider imod Bankens Formaal i Følge Intimationen til denne Lov, kan han sætte Beslutningen ud af Kraft.

Altinget vælger i enhver Samling 2 Repræsentanter for 2 Aar for at møde paa Landskassens Vegne paa Generalforsamlingen, hvor de hver for sig have lige mange Stemmer.

§ 18.

Saafermt fornævnte Forpligtelser ikke ere opfyldte af de ovenfor nævnte Koncessionshavere inden 12 Maaneder fra Lovens Ikrafttræden, er Ministeriet for Island bemyndiget til at meddele Koncession paa Aktiebanken til et andet Konsortium, som maatte være i Stand til at fyldestgøre de faststillede Vilkaar.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg, den 7de Juni 1902.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

I Kongens Navn

Frederik,

Kronprins.

(L. S.)

Alberti.

Ministeriet for Island, den 7de Juni 1902.

Alberti.

Ólafur Halldórsson.